

کتاب دوچه
من دیگر ما

...

جارهای گل شده
و گل نهاده خارشده

نقشِ محبت در تربیت فرزند

فرزند ما از ما جدا نیست؛ او خود ما نیست
اما در اندازه‌ای کوچک‌تر

...

کسی صدای حق هق کریم را شنید
و گهواره اش هیچ گاه او را در اعوشن را نمی شنید
جایی که هیچ کس؛ حق پدر، زمزمه درد آلد مادر را نمی شنید
او ذره ذره با آواز غم آلد مادر آب می شد.
مادرش وقتی به دنیا نیامده بود، اینس مادر بزرگ بود در خلوت غم ها.
مگر می شود باور کرد که او درس هم دردی از مادر نیاموخته باشد؟
اگرچه قبل از آن که چشمش به این دنیا باز شود، چشم از دنیا بست و
داغ یک لبخند شیرین کودکانه اش، به دل مادر نشست
اما در آوج سکوت، فریاد مدافعانه اش از پدر، رساترین فریاد بود.
می گویند فشار در بود که پروازش داد
ولی باور من آن است که ناله دادخواهی مادر بود که تاب از کفتش برد.
او روش ترین پرسشی است که پاسخش پرده از مظلومیت مادر کنار می زند:
«چرا پیش از این که بیایی رفتی؟»

تقديم به | اولين شهيد راه على علیه السلام محسن بن على علیه السلام

فهرست منِ دیگرِ ما/کتاب دوم

۱۱ مقدمه •

بخش اول

محبت؛ هواي نفس کشیدن با هدایت

- ۱۷ • چیستی گزاره‌های رفتاری
- ۱۸ • محبت و تربیت

بخش دوم

از محبت خارها گل می‌شود

- ۳۱ • ۱. همسان‌سازی
- ۴۴ • ۲. ایجاد روحیه تبعیت
- ۵۳ • ۳. بالا رفتن آستانه تحمل و کم شدن توقع
- ۶۰ • ۴. پیشگیری از انحراف
- ۶۱ • ۵. آموزش محبت
- ۶۲ • یک شبیهه اساسی

بخش سوم

خودمان رامعاینه کنیم

- ۶۹ • ۱. نیاز جانبی دانستن محبت
- ۷۰ • ۲. تفسیر نادرست از محبت افراطی
- ۷۲ • ۳. برداشت غلط از میزان نیاز محبت به فرزند

- ۴. مشغله‌های فراوان • ۷۳
- ۵. تربیت خانوادگی • ۷۳
- ۶. مقایسه دوران کودکی خود با فرزند • ۷۵
- ۷. مانع دانستن فرزند در مسیر پیشرفت • ۷۶
- ۸. نامیدی از اثربخشی محبت • ۸۲

بخش چهارم کشتن و درونکردن

- ۱. استفاده انحصاری از یک راه ابراز محبت • ۸۶
- ۲. غفلت از مکمل محبت • ۸۷
- ۳. عدم انتقال پیام محبت • ۸۷
- ۴. سوء استفاده از محبت • ۸۸
- ۵. عقب ماندن از رقبا • ۸۹
- ۶. بسنده کردن به محبت‌های عادی • ۹۱

بخش پنجم این رودها به دریا می‌ریزند

- فصل اول عطرنفست بوی محبت دارد ۹۵

- فصل دوم طرز نگفته دام محبت دارد ۱۰۵
- ۱. خوش رویی • ۱۱۲
- ۲. خوش‌زبانی • ۱۱۴
- ۳. خوب صدا زدن • ۱۲۲
- ۴. بوسیدن • ۱۲۴
- ۵. نوازش کردن • ۱۲۴
- ۶. دست دادن • ۱۲۵
- ۷. تواضع • ۱۲۷
- ۸. صداقت • ۱۳۴
- ۹. هدیه دادن • ۱۳۵
- ۱۰. آزادی • ۱۳۶
- ۱۱. بازی کردن • ۱۳۷

• ۱۳۹ فصل سوم لطف قلمت رنگ محبت دارد

• ۱۴۷ آنچه خواندید

• ۱۵۴ آنچه در کتاب بعدی خواهید خواند

• ۱۵۶ حرف آخر

• ۱۵۸ منابع

مقدمه •

بوی بهشت من!^۱ فرزند عزیزم!

تو که هستی، خانه‌ام بوی خدامی دهد و خدا هم با وجود تو،
بهانه‌ای برای مهر و رزیق به من بیدامی کند.
روشنای خانه‌ام! تا تو هستی آسوده است که آشیانه‌ام،
نظرگاه یار مهربان است.

قرار دلم! توبودی که بهشت را زیر پای مداد و سری وقتی
آمدی، خانه‌ام را بهشت دیدم و نفس کشیدن در این بهشت،
سوق مرا برای دیدن بهشت خدا، بیشتر و آرامش را می‌همان که نه،
میزبان دلم کرده است.

پرنده کوچک خوش‌بختی! وقتی خداتورابه من داد، بارتربیت تورا
بال صعود من به سوی خودش قرار داد. تو، راز پرواز من هستی تاخدا.
میوه دل پدر!^۲ بارتربیت تو سنگین است؛ بیش از آن که بلند

۱. رسول خدا فرمود: «بوی فرزند از بوی بهشت است» (روضه الاعظین، ج ۲، ص ۳۶۹).

۲. رسول خدا فرمود: «هر درختی، میوه‌ای دارد و میوه دل، فرزند است» (نهج الفصاحه، ص ۳۳۳).

کردنش در توانِ ناتوانی چون من باشد.

زیبای من! دنیای نامرادی، دنیای هفت رنگ روزگار ما، با نقشه‌های زشتی که برای تو کشیده، این بارا برای دوش پدر سنگین تراز همیشه کرده است.

دل‌پاک من! تو که قلبت، آینه است و دستان کوچکت، مُصل به سقف آسمان! می‌شود برای من دعا کنی و میوه اجابت این دعا را با همین دست‌های کوچک، از آسمان بچینی و برايم بیاوری؟
شیرین زبانِ بابا! به یار مهربان بگو:

خدایا! بار تربیت من روی دوش بابا، سنگینی می‌کند و ترس و امدادن را این بار، قرار او را فرار داده و تشویش را مهمان دل پریشش کرده است.
تو مرا به امانت، پیش او سپرده و عظمتِ صاحب این امانت که خودت باشی، دل پدر را نهاده. پدر نمی‌داند آیا از عهدۀ امانتداری تو برخواهد آمد یانه؟ اما خوبه می‌داند که اگر یاری تو باشد، هزاران بار سنگین تراز این برای او پر کاهی خواهد بود که با نسیمی از سرراه، برداشته می‌شود. او محتاج یاری توست. خدای مهربان من! یاری اش کن.

نازینیم! حالا با همان دستان کوچکت که متبرگ به آسمان است، دستان سترگ پدر را که به سقف خانه هم نمی‌رسد، چه رسد به سقف آسمان، بگیرتا با هم آمین بگوییم: آمین!

ما در کتاب اول منِ دیگرِ ما، در باره سه موضوع اساسی سخن گفتیم: در بخش اول در باره مشکلات پیش روی تربیت در دنیای

امروز، در بخش دوم، درباره مبانی تربیت دینی و در بخش سوم هم درباره «گزاره‌های تصویری» و تأثیر آنها بر تربیت فرزند.

در این کتاب، به سراغ «گزاره‌های رفتاری» رفته‌ایم. گزاره‌های رفتاری در تربیت را می‌توان در دو گزاره اصلی خلاصه کرد: محبت و احترام. ما در اینجا، به بحث «محبت» می‌پردازیم و آن را از زوایای مختلف، بررسی می‌کنیم: محبت و ضرورت آن، آثار محبت، چرا محبت نمی‌کنیم؟ دلایل عدم تأثیر محبت و شیوه‌های ابراز محبت. ضمیمه ادبی این کتاب «کویر سوخته‌ای که برای کودکم ساخته‌ام» نام دارد. همانند کتاب اول، توصیه می‌کنیم پس از پایان مطالعه این کتاب، ضمیمه ادبی آن را هم بخوانید.

امید است که در این کتاب ممکن باشیم توانیم گامی هر چند کوچک در تبیین روش‌های تربیت دینی برداریم. این روش‌ها سامانه‌پیامکی ما به شماره ۰۰۰۱۵۱۵۱۰، در تخلار شماست. ما بنا داریم یکی از کتاب‌های این مجموعه را به پرستش‌ها شما در زمینه تربیت فرزند، اختصاص دهیم. ارسال پرسش‌های شما به این سامانه پیامکی، به ما در هر چه پُربار ترشدن این مجموعه، کمک می‌کند. منتظر هر گونه نظر، پیشنهاد، انتقاد و پرسش شما هستیم.

قم، شهر بانوی کرامت
زمستان ۱۳۹۵
محسن عبّاسی ولدی